

**A STUDY ABOUT THE CONCEPT OF FRUSTRATION IN SHORT STORIES
COLLECTIONS (TÜNELDEKİ ÇOCUK) FOR THE AUTHOR SAIT FAIK
ABASIYANIK**

Widaad Jasim MOHAMMED¹

Dr., Baghdad University, Iraq

Abstract:

Sait Faik Abasıyanık is Considered one of the most known short story writers and novelists in Turkish literature. He was born in Istanbul 1906 and died when he was 47 in 1954. Throughout his short life, he wrote several books in several fields of literature. He was also known in the literary field by writing short stories. He is among the pioneers of modern Turkish story writers.

The short stories collection (Tüneldeki Çocuk) or (the child in the Tunnel) is one of the most important books for Sait Faik Abasıyanık. The collection consists of nine short stories and eight dialogues that differ from each other. (The Child in the Tunnel) is one of this collection of stories and becomes the title for it. The subjects of these short stories are different from one story to the other. Most of these subjects based on grief and drama. The child plays the main character in most of these short stories that have been published after one year of his death.

It is possible to express frustration as the grief result from the inability of a person to achieve his dreams in the future. The main aspect is to expect enjoy days full of hope in the future but once you fail in achieving what you hoped for or to achieved in a different way, this would cause grief and sadness for man and this grief can be expressed as frustration.

In the beginning of the research paper, there is an abstract about the subject of the research paper. Then, there is a short summary about life of Sait Faik Abasıyanık and his literary personality and his literary career. It is followed by a section to explain the concept of frustration. The paper, then, deals with every tale in the collection (the child in the Tunnel) each one of them alone from other stories and gives a summary of the characteristics and features of frustration that appear in the collection.

Key Words: Frustration, The Child in The Tunnel, Sait Faik Abasıyanık, Childhood.

 <http://dx.doi.org/10.47832/2717-8293.24.12>

¹ Widaad.j@colang.uobaghdad.edu.iq

SAİT FAİK ABASIYANIK'IN TÜNELDEKİ ÇOCUK BAŞLIKLİ HİKAYE KİTABINDA DÜŞ KIRIKLIĞI KAVRAMININ İNCELENMESİ

Widaad Jasim MOHAMMED

Yard. Doç.Dr., BAĞDAT ÜNİVERSİTESİ, Irak

ÖZET:

Sait Faik ABASIYANIK, Türk Edebiyatının en önemli hikaye ve roman yazarlarından. 1906 yılında İstanbul'da doğan yazar, 1954 tarihinde, henüz 47 yaşındayken hayata gözlerini yummuştur. Kısa hayatına çok sayıda güzide eser sığdıran Sait Faik ABASIYANIK, edebiyatın pek çok dalında eserler verse de, daha çok hikayeciliğiyle ön plana çıkmaktadır. Çağdaş Türk Öykücülüğünün öncülerindendir.

Sait Faik ABASIYANIK'ın en önemli hikaye kitaplarından biri, Tüneldeki Çocuk'tur. Bu hikaye kitabında birbirinden farklı toplam 9 kısa hikaye ve 8 önemli röportaj vardır. Tüneldeki Çocuk ise, bu hikâlerden yalnızca birisidir ve kitabın tamamına isim olmuştur. Her biri müstakil, sade ve önemli olan bu hikâyelerin öne çıkan konuları, genellikle dram ve üzüntü üzerinedir. Çocuk şahsiyetlerin hemen hemen tüm hikâyelerde başrol olduğu kitap, Sait Faik ABASIYANIK'ın ölümünün ardından 1 sene geçtikten sonra kaleme alınmıştır. Düş kırıklığı ya da diğer adıyla hayal kırıklığı, kişinin geleceğe yönelik kurduğu hayallerin vakti geldiğinde olmayışından kaynaklı bir üzüntü olarak açıklanabilir. Burada temel nokta, gelecekte beklenen umut dolu günlerdir. Umulan şeyin meydana gelmemesi, umulduğu gibi olmayışı, insana keder ve üzüntü verir. İşte bu üzüntü, düş kırıklığı kavramıyla ifade edilir.

Çalışmamıza, bu kapsamlı özet ile başlıyoruz. Sait Faik ABASIYANIK'ın kısaca hayatı, edebi kişiliği ve eserlerine değindikten sonra, düş kırıklığı kavramını inceleyeceğiz. Ardından Tüneldeki Çocuk isimli hikaye kitabında var olan her bir hikâyeyi ayrı ayrı ele alacağız ve Düş kırıklığına dair, yazarın yaklaşımlarını açıklayacağız.

Anahtar Kelimeler: Düş Kırıklığı, Tüneldeki Çocuk, , Sait Faik, Çocukluk

Sait Faik ABASIYANIK, hayatı, edebi kişiliği ve eserleri:

Sait Faik ABASIYANIK, 1906 yılında, İstanbul'un Adapazarı semtinde dünyaya geldi. Babasının adı Mehmet Faik, annesinin adı ise Makbule'dir. Ailesi oldukça zengin ve hatırı sayılır bir aile idi. Bu yüzden Sait Faik ABASIYANIK'ın eğitimi noktasında çok çaba göstermişlerdir. İlkokulu Rehber-i Terakki isimli mektepte tamamladı. Ardından lise eğitimi için Adapazarı İdadisine gitti. Burada yalnızca 2 yıl okuyabildi. (ALANGU, 1959: 74)

1926 yılında ailesiyle birlikte İstanbul'a taşınmak zorunda kaldı. Çok sevdiği okulundan ayrılrsa da, İstanbul Lisesinde geçirdiği güzel anılar sayesinde hemen buraya adapte oldu. Burada beraberindeki arkadaşlarıyla birlikte öğretmenine oldukça ağır bir şaka yaptı. Bu affedilmez şaka yüzünden arkadaşlarıyla beraber okuldan uzaklaştırma cezası aldı. Bursa Erkek Lisesine gitmeye mecbur kaldı. (ANDI, 2005: 8)

1928 yılında buradan mezun oldu. Çalkantılı geçen lise yıllarını hiçbir zaman unutmadı. Eski adıyla Darülfünun olan İstanbul Üniversitesine yazıldı. Bu üniversitenin Edebiyat Fakültesine gitti. Burada ancak 2 yıl okuyabildi. Çünkü Sait Faik ABASIYANIK, oldukça haylaz ve tembel idi. Gezip tozmayı, arkadaşlarıyla vakit geçirmeyi çok seviyordu.

Derslerini çok ihmal edince babası onu İsviçre'nin Lozan kentine, ekonomi okuması için gönderdi. Burada bir müddet eğitim gördükten sonra, dönemin en önemli ticaret merkezlerinden biri olan Fransa'nın Grenoble kentinde eğitim görmeye devam etti. 1931 ve 1934 yılları arasında Fransa'da eğitim gördü. Fakat derslerini ihmal etmesi ve bohem hayatı denilen oldukça dağınık bir hayatı tercih etmesi yüzünden babası onu Türkiye'ye geri çağırdı. Türkiye'ye geldiğinde elinde diploması yoktu çünkü Fransa'daki okulunu bitirememişti. 1934 yılında Türkiye'ye geldiğinde bir işe girmek istedi. Bir Ermeni okulu olan Halıcıoğlu Yetim Mektebinde kısa bir süreliğine öğretmenlik yapan Sait Faik ABASIYANIK, çok geçmeden buradan da ayrıldı.

Babası kendisine bir iş kurması için yüklü miktarda para verdi. Bu parayla güzel bir ticarethane açtı. Fakat ortağının ihanetine uğradığı için zarar etti ve bu ticarethaneyi kapatmak zorunda kaldı. İşsiz kalınca Haber isimli bir gazete de röportajlar yaparak geçimini sağlamaya çalıştı. 1939 senesinde Sait Faik ABASIYANIK'ın babası Mehmet Faik vefat etti. Tüm mal varlığı, oğlu Sait Faik ABASIYANIK'a geçti. Bir müddet kendisine kalan bu mirasla geçindi. (ÇELİK, 2002: 121)

Ömrü boyunca birçok sevgilisi olsa da, hiç evlenmedi. Çocukluğundan beri alışkanlık haline getirdiği bohem yaşantısına devam etti. Ayrıca alkole oldukça düşküdü. Bundan dolayı ciddi bir siroz hastalığı teşhisi konuldu. 1945 yılında kendisine siroz hastalığına yakalandığını söylediler de, o hiç umursamadı. 6 yıl boyunca bu hastalığı çekti. Sonunda dayanamayıp 1951 yılında Fransa'ya tedavi görmek için gitti. Tekrar Türkiye'ye döndü. Hastalığı giderek artıyordu. 3 yıl sonra, 1954 yılında hastaneye kaldırıldı. 11 Mayıs 1954 tarihinde hayata gözlerini yumdu. İstanbul'un en meşhur mezarlıklarından biri olan Zincirlikuyu Mezarlığına gömüldü.

Sait Faik ABASIYANIK'ın yazım hayatı, henüz lise yıllarında başlamıştır. Edebiyatın birçok dalından eserler vermiştir. Edebiyat dünyasına şiir ile girmiştir. Fakat daha sonra, hikayeyi daha çok sevmiş, hikayeler yazmaya başlamıştır.

Roman denemeleri olsa da, bu alanda çok eser vermemiştir. Tüm dünya, Sait Faik ABASIYANIK'ı, hikayeci kimliğiyle tanımıştır. Yazıp yayınladığı ilk hikayesi 1929 tarihinde Milliyet isimli gazetede "Uçurtmalar" adı altında yayınlanmıştır. Bu ilk hikayesinden sonra diğer hikayeleri peş peşe gelmiştir. Arada bir diğer edebiyat türlerinde eserler verse de, devamlı olarak hikayeler yazmaya ve yayınlamaya devam etmiştir. Örneğin "Uçurtmalar" adlı bu ilk hikayesinin ardından 1932 yılında "Hamal" adında bir şiir kitabı yayınlamıştır. Türk hikayeciliğinin en önemli yazarlarından olan Ömer Seyfettin ve Refik Halit gibi üstadların metodu ile Batı edebiyatının karması bir üslupla yazmaya ve yayınlamaya devam etmiştir. (*TANZİMAT'TAN BUGÜNE EDEBİYATÇILAR ANSİKLOPEDİSİ*, 2003: 4)

Hikayelerinde daha çok doğal unsurlar, kişisel problemler ve görülmeyene odaklanma söz konusudur. Bundan dolayı oldukça orijinal bir yazar olmayı başarmıştır. Kişisel odaklı bu hikayelerin acı ve keder içerisinden mutluluk çıkarma eylemine dayalı olduğu görülür. Psikolojik ve sosyolojik hadiseler yer verse de, daha çok kişisel sıkıntıları odak noktası yapmıştır. (*OKAY*, 1985: 365)

Tüm yazım hayatı boyunca toplam 206 hikaye yayınlamıştır. Bu hikayelerin 169 tanesi tek kişiliktir. Yani olaylar yalnızca bir kişi etrafında şekillenmiştir. Bu ben merkezîyetçilik üzerine kurulu hikaye geleneği, Sait Faik ABASIYANIK'ın ellerinde zirveye çıkmıştır. Bu hikaye kahramanları, önemli kişiler değildir. Sıradan ve basit insanlardır. Fakir ama mutludurlar. Küçük şeylerden mutlu olurlar, mal mülk istemezler. Bazen fakir bir çocuğun yırtık çorabına rağmen mutlu olması aktarılır. Sait Faik ABASIYANIK'ın hikayeciliğinin temel tavrı bu şekildedir. (*KUTLU*, 1976: 6)

Belki de çok okunmasının sebebi, herkesin bu hikayelerde kendisine ait bir şeyler bulmasıdır. Halkı anlattığı için, halk tarafından takdir görmüş ve okunmuştur. Yüksek zümre edebiyatı yerine, halkın içinden, halka hikayeler anlatmıştır. Daha çok çocukları anlatmıştır. Küçük esnafı, basit insanı, fakir çocuğu anlatmıştır. Tüm bunların yanısıra, asla bir davayı aktarmamıştır. Siyasi ve ideolojik herhangi bir eleştiri veya tarafgirlikte bulunmamıştır.

Türk hikayeciliğinin şüphesiz en önemli 2 yazarı, Ömer Seyfettin ve Sait Faik ABASIYANIK'tır.

ESERLERİ: (*TÜRKİYE DİYANET VAKFI İSLAM ANSİKLOPEDİSİ*, 2008: 584)

Hikâyelerini ve diğer yazılarını Milliyet, Kurun, Vakit gazeteleriyle Varlık, Ağaç, Büyük Doğu, Yücel, Yeni Mecmua, Servet-i Fünûn, İnkılâpçı Gençlik, Yürüyüş ve Yedigün gibi dergilerde yayımlayan Sait Faik'in sağlığında neşrettiği eserleriyle ölümünden sonra derlenen kitapları şunlardır:

Semaver (1936), Sarnıç (1940), Şahmerdan (1940), Medâr-ı Maişet Motoru (1944), Lüzumsuz Adam (1948), Mahalle Kahvesi (1950), Havada Bulut (1951), Kumpanya (1951), Havuz Başı (1952), Son Kuşlar (1952), Şimdi Sevişme Vakti (şiiirler, 1953), Kayıp Aranıyor (1953), Alemdağ'da Var Bir Yılan (1954), Yaşamak Hırsı (Georges Simenon'dan çeviri roman, 1954), Az Şekerli (1954), Tüneldeki Çocuk (1955), Mahkeme Kapısı (röportajlar, 1956), Balıkçının Ölümü (1977), Açık Hava Oteli (konuşmalar, mektuplar, 1980), Yaşasın Edebiyat (çeşitli yazılar, 1981), Müthiş Bir Tren (1981), Sevgiliye Mektup (çeşitli yazılar, 1987).

Sait Faik ABASIYANIK'ın "Tüneldeki Çocuk" başlıklı hikaye kitabında Düş Kırıklığı kavramının incelenmesi:

Düş Kırıklığı nedir:

Düş kırıklığı, bir olayın hayalini kurup onun için çaba gösterdikten sonra, istenilen sonucu elde edememek şeklinde açıklanabilir. (GÜNCEL TÜRKÇE SÖZLÜK VE YAZIM KILAVUZU, Düş kırıklığı Maddesi) Hayal kırıklığı kavramıyla da ifade edilen bu kavram, kişisel ve psikolojik bir olaydır. Neticesinde kişiyi buhrana ve ümitsizliğe sürükleyen bir durumdur. Bir şeyi ümit etmek, olması için temennide bulunmak, insanın sıklıkla yaptığı bir şeydir. Kurulan hayal her ne olursa olsun, neticesi alınamayınca geriye üzüntü ve keder kalır. Bu üzüntüden dolayı meydana gelen hüznü, düş kırıklığı veya hayal kırıklığı denir.

Sait Faik ABASIYANIK, her ne kadar hikayelerinde olumlu şeylerden bahsetse de, esasında Düş kırıklığı kavramını veya yansımalarını sıkça kullanmıştır.

Tüneldeki Çocuk başlıklı hikaye kitabı hakkında:

Tüneldeki Çocuk, Sait Faik ABASIYANIK'ın en önemli hikaye kitaplarından biridir. Ölümünün ardından 1 sene geçtikten sonra kaleme alınan bu eser, 16 parçadan oluşmaktadır. Tüneldeki Çocuk başlığı ise, bu 16 parçadan yalnızca biridir. Tüm kitaba isim olmuştur. Her biri birbirinden güzel bu hikayelerin temel konusu, sade insanların günlük çabalarıdır. Çok uzun olmayan ve oldukça yoğun olarak kaleme alınmış olan bu eser, Sait Faik ABASIYANIK'ın son hikaye kitabıdır. (UYGUNER, 1959: 44)

Derleme bir kitaptır. Her biri müstakil ve farklı zamanlarda yazılmış bu hikayeler, kısa olmasına rağmen çok dokunaklı ve oldukça güçlü bir anlatıma sahiptir. Biz bu çalışmamızda, 1955 yılında Varlık Yayınlarından basımı yapılmış olan eserden hareketle Düş Kırıklığı kavramını inceleyeceğiz. Bunu yaparken, her bir hikayenin ayrı ayrı özetini verip, ardından o hikayede geçen Düş Kırıklığı kavramına dair anlatıları açıklayacağız.

Tüneldeki Çocuk başlıklı hikaye kitabında Düş Kırıklığı kavramının incelenmesi:**1. Hikaye: TÜNELDEKİ ÇOCUK:**

Sait Faik ABASIYANIK'ın bizzat içinde bulunduğu bu hikayesinde, tünelde karşılaştığı fakir ama oldukça mutlu bir çocuğun hikayesi anlatılır. İstanbul'un Edirnekapı semtinden hareket eden bir tünele binerken karşılaştığı masum bir çocukla göz göze geldiği anları, içtenlikle anlatır. Gülmemek için kendini zor tutan ve duygularını bastıran bu çocuğun mütebessim çehresi, Sait Faik ABASIYANIK'ın kalemiyle hayat bulur. Bu kısacık hikayede temel vurgu, mutluluğun para ile değil, insanın samimiyetiyle olacağı inancıdır.

Bu hikayede konumuza ilişkin en önemli ayrıntı, çocuğun şu cümlesidir:

"Edirnekapı'da bu akşam bir ana bir çocuğun tünele nasıl bindiğinin hikayesini dinleyecek. Çocuk: 'Kocaman gözlü bir adam bana baktı da iyice sevinemedim' diyecek." (ABASIYANIK, 1955: 14)

Görüldüğü üzere Sait Faik ABASIYANIK'ın tünelde karşılaştığı çocuk, eve vardığında annesine düş kırıklığını bu şekilde ifade edecektir. Çocuğun Sait Faik'e samimiyetle gülmemesi, utanıp sıkılması, Sait Faik ABASIYANIK için bir düş kırıklığıdır. Çünkü hayalinde kendisine gülen bir çocuk vardır. Fakat bu çocuk, sebebi her ne olursa olsun gülmez. Yani yazarın beklentisini karşılamaz. Bu durum ise, yazar için büyük bir hayal kırıklığıdır. Çünkü istenilen sonucun elde edilememesi neticesinde, düş kırıklığı ortaya çıkar. Ayrıca burada yalnızca Sait Faik ABASIYANIK için değil, çocuk için de düş kırıklığı söz konusudur. Çünkü çocuk, eve gittiğinde, içtenlikle gülemediğinden bahseder. Çocuğunda ümit ettiği şey, kendisine gülen adama karşılık verip gülmektir fakat yapamaz. Pişmanlıkla birlikte düş kırıklığına uğrar.

2. Hikaye: KETENHELVACI:

İstanbul'un eski adet ve geleneklerini devam ettiren bir ketenhelva satıcısı, Sait Faik ABASIYANIK'ın dikkatini çeker. Çünkü Sait Faik ABASIYANIK, geçmişe saygılıdır ve oldukça sevmektedir. Bu şiirler söyleyip ketenhelva satan kibar adamlarla tanışmak ister. Sonunda tanışır, muhabbet eder. Ketenhelvacının yaptığı işe saygı duyduğu için, kendisi hakkında yazıp çizmeyen gazetelere kızar.

Sait Faik ABASIYANIK'ın Tüneldeki Çocuk başlıklı hikaye kitabının ikinci hikayesi olan Ketenhelvacı, oldukça dikkat çekici bir hikayedir. Bu hikayenin konumuza dair en önemli ayrıntısı, şu satırlarda gizlidir:

"1942 senesi Eylül ayında gazeteler, ihtikar havadisleriyle intişar eder dururken İstanbul sokaklarında, arkaları yenmiş lastik ayakkaplarıyla bir ketenhelvacının mevcudiyetini düşünmek; insanı masalların memleketine sürüklüyor." (ABASIYANIK, 1955: 13-14)

Burada sitemle karışık bir düş kırıklığı vardır. Dönemin tüm gazeteleri, çeşitli haberleri öne sürerken, ketenhelvacıdan bahsetmemektedir. Esasında basit ve haber değeri taşımayan bu ketenhelvacının gazetelere konu olması, pek mümkün değildir. Fakat başta

da belirttiğimiz üzere Sait Faik ABASIYANIK, basit şeylere çok büyük anlamlar yüklemektedir. Bizim için normal olsa da, Sait Faik ABASIYANIK'a göre gazetelerin ketenhelvacıdan bahsetmiyor oluşu, büyük bir düş kırıklığıdır.

3. Hikaye: ÖNÜNDEKİ KIŞ:

Bu hikayede, bir erkeğin, yalnızlıktan duyduğu hoşnutsuzluk anlatılmaktadır. Öyle ki bu adam bekardır, henüz evlenmemiştir. Tüm hayatı kabus gibi geçmekte, hiçbir şey yapmamak istemektedir. Uykudan uyanınca saatine bakmaya bile tahammül edemeyen bu adamın, evlenmemiş olmasından dolayı düş kırıklığına uğradığını görmekteyiz. İlgili hikayenin vereceğimiz şu kısmında, düş kırıklığına dair oldukça mühim bir mevzu dile getirilmektedir:

"Evlenmiş olsaydım, yarabbi! Bir kadın şimdi çoktan kalkmış olurdu. Hiç olmazsa bir mangal; taze, kırmızı. Hiç olmazsa çinko bir ibrik; küflenmiş, ihtiyar, kırçıl. Belki bir sahan olurdu. Dışarıda, mis kokulu..." (ABASIYANIK, 1955: 15)

Görüldüğü üzere bu adam, henüz uykudan uyanmış, fakat hiç neşesi olmayan biridir. Onu neşesiz ve huysuz yapan şey, ömrünün en büyük düş kırıklığı olan evlenmemiş olmasıdır. Bu durum, kendisini hayli buhrana sürüklemektedir. Belki evlenmiş olsaydı, kendisinden önce kalkıp kahvaltı hazırlayacak ve ona mutlu bir gün yaşatacak olan bir eşi olurdu. Fakat bu düş, evlenmemiş olması hasebiyle, kırıklığa uğramış, neticesinde üzüntü ve keder ortaya çıkmıştır.

4. Hikaye: BİN DÖRT YÜZ YETMİŞ ALTI NİKEL KURUŞUN HİKAYESİDİR:

Bu hikayenin ana kahramanı, Sait Faik ABASIYANIK'ın bizzat kendisidir. Komisyonculuk mesleği ile uğraştığı vakitlerde, kumar oynayan çocukları gözlemlemiş, ve bu harika hikaye ortaya çıkmıştır. Nikel elementinden yapılmış olan paraların, çocukların elinde nasıl birer oyuncağa dönüştüğünü anlatır. Paranın, her zaman iyi bir şey olmadığını, her zaman saadet getirmediğini, basit bir elementten yapılmış basit bir madde olduğunu söylemektedir. Bu hikayenin konumuza dair en önemli ayrıntısı, gözlemlediği bahçeden beklediği sonucu alamamış olmasıdır. İlgili kısım şudur:

"Bahçe denince, bizim aklımıza, ne gelir? Çiçekler, kuşlar, ağaçlar, çocuklar, yahut da çocuk gibi insanlar, değil mi? Burada ne çiçekler, ne kuşlar, ne de ağaçlar vardı. Yine de bu süprütülük bir bahçeye benziyordu." (ABASIYANIK, 1955: 20)

Burada büyük bir düş kırıklığı göze çarpar. İnsanın hayalinde kurduğu kavramların, bambaşka bir surette görünüyorsa olması, insana düş kırıklığı yaşatır. Çok abes bir örnek vermek gerekirse, çocuk denince akla sevimli bir şey gelir. Bu, insan hayalinin kurduğu çocuk kavramıdır. Kişi çocukları, küçük ve sevimli birer insan olarak hayal eder. Fakat bir insan, 2 metre boyunda, iri yarı, sakallı ve saçları dökülmüş bir çocuk görürse ne olur? İşte

o zaman hayal kırıklığına yani düş kırıklığına uğrar. Tıpkı Sait Faik ABASIYANIK'ın, çiçeksiz ve ağaçsız bir bahçe gördüğünde uğradığı düş kırıklığı gibi.

5. Hikaye: İNSANLIĞIN HALİNE DOĞRU:

Esasında bir hikaye değil, röportajdır. 4 kısımdan oluşan bu röportajlar dizisi, Sait Faik ABASIYANIK'ın çeşitli gazete ve dergilerde yayınlanan yazılarıdır. 4 müstakil kısımdan oluşan bu dizi, hikayemsi bir üslupla yazılmıştır. Bu küçük yazıların 4. kısmında, konumuzla ilgili olarak önemli bir kısım görülmektedir. Burada Sait Faik ABASIYANIK, sevgilisi Mürüvvet Hanıma hitaben şunları söylemektedir:

"İşçilerin ne kontratı var, ne saati. Her zaman yarım saat, bir saat fazla çalıştırılmak... Hasta olunca umursanmamak. Hiçbir şeylerini düşünmemek... Yalnız, yalnız kesesini doldurmak... 12 yaşında çocuklar çalıştırmak, bunları okutmamak. İşte iş verenin zihniyeti!" (ABASIYANIK, 1955: 42-43)

Umulan şeyin meydana gelmemesi, umulduğu gibi olmayışı, insana keder ve üzüntü verir. İşte bu üzüntü, düş kırıklığı kavramıyla ifade edilir. İşçi ve emekçinin, hak ettiği değeri görmemesi, ağır şartlar altında çalıştırılması veya bir çocuğun okula gitmek yerine işe gidiyor olması umulan şeyler değildir. Fakat işin üzücü tarafı, böyle şeylerin var olmasıdır. İşte bu durum, düş kırıklığını beraberinde getirir. Çünkü selim akıl ile düşünüldüğünde tüm bunlar, olmaması gereken şeylerdir. İşte Sait Faik ABASIYANIK'ın bir iş yerinde karşılaştığı manzara karşısında duyduğu öfkenin temel sebebi, düş kırıklığıdır.

6. Hikaye: BİR KÜTÜPHANENİN HİKAYESİ:

Bu kısa hikayede, adeta bir insan ömrünün geçirdiği evreler, tek tek anlatılmaktadır. Karşılaşılan insanlar ve fikirler, İnsan ömrünün kademeleriyle bağ kurularak göz önüne serilmiştir. Bir kütüphanenin içinde geçen bu hikaye, diğer hikayelerden farklı olarak çok daha samimi bir üslupla yazılmıştır. Hikayenin henüz giriş kısmında, konumuz ilgilendiren önemli bir noktaya değinmek, yerinde bir tespit olacaktır:

"Sokaktan ağır ağır geçerken beni selamlayan şu yetmişlik ihtiyar, ben kırk beşliğin çocukluğunu, delikanlılığını nasıl hatırlıyorsa; ben de onun gibi bu şehrin çocukluğunu, gençliğini hatırlıyor, ve galiba da daha gençken onun ihtiyarlığını yaşıyordum." (ABASIYANIK, 1955: 45)

Sait Faik ABASIYANIK, bu hikayede, bir kütüphanede karşılaştığı 70 yaşındaki bir ihtiyarla kendisi arasında bir bağ kurmaktadır. İnsan yaşlandıkça, yüz ifadesi, hal ve hareketleri ve mizacı değişir. Olgunlaşır, tecrübe sahibi olur. Tüm bu özellikleri kendisinde de gören Sait Faik ABASIYANIK, henüz 45 yaşında olmasına rağmen, kendisini bu yaşlı adam gibi hissettiğini ifade etmektedir. Bu durum, müthiş bir hayal kırıklığıdır. Çünkü her yaş, kendi döneminde yaşanmalıdır. Örneğin bir önceki hikayede bahsi geçen 12 yaşındaki

bir çocuk, işte çalışmak yerine, okulda eğitim görmelidir. Haliyle 45 yaşındaki bir adamın, kendisini daha yaşlı hissediyor oluşu, düş kırıklığı kavramıyla ifade edilebilir.

7. Hikaye: KAŞIK ADASINDAN MEKTUPLAR:

Sait Faik ABASIYANIK'ın bu yazısı, hem hikaye, hem röportaj ve hem de mektup özelliği göstermektedir. Bu durum, yazarımızın ne kadar önemli biri olduğunu ortaya koymaktadır. 2 parçadan oluşan bu hikaye dizisinin ikinci bölümü, her ne kadar "İki Kişi Arasında" adıyla farklı bir isimle anılsa da, esasında "Kaşık Adasından Mektuplar" başlıklı hikayenin devamı niteliğindedir.

Bu hikayenin 2. kısmı olan "İki Kişi Arasında" başlıklı hikayede, düş kırıklığını tanımlayan oldukça mühim bir parça göze çarpar"

"Belki o kadının öteki hisleri öldürülmüş, yalnız karnını doyurmak fülü kalmıştır. Fakat benim karnım tok. Aç olan içim..." (ABASIYANIK, 1955: 55)

Burada temel nokta, bir insanın iki midesi olduğudur. Birincisi, gerçek anlamıyla, yemekle beslenen midedir. Ekmek ve su ile doyar, açlıktan kurtulur. İkinci mide ise, mecazi anlamıyla, ruhun midesidir. Ruhun çeşitli gıdaları vardır ve kişiden kişiye farklılık gösterebilir. Para ile alnamayan saadet, bu gıdaların başında gelmektedir. Sait Faik ABASIYANIK'ın, varlıklı yani zengin bir ailenin çocuğu olduğundan bahsetmiştik. Babası öldüğünde ise, tüm mal varlığı kendisine kalmıştır. Bu noktada, Sait Faik ABASIYANIK'ın karnının aç olduğunu söylemek mümkün değildir. O, içinin yani ruhunun aç olduğundan bahsetmektedir. Bu vesileyle büyük bir düş kırıklığına uğradığını görmekteyiz. Zenginliği sebebiyle aç kalmayacağını düşünüp, sonrasında ruhunu doyuramadığını fark ettiği o an, ciddi bir düş kırıklığının içinde bulur kendisini.

8. Hikaye: SEVGİLİYE MEKTUP:

Hem hikaye ve hem de mektup özelliği taşıyan bu yazı, Sait Faik ABASIYANIK'ın Tüneldeki Çocuk başlıklı hikaye kitabının en duygusal parçasıdır. Sait Faik ABASIYANIK'ın, sevgilisine yazdığı duygu yüklü mektup, yalnızca aşk içermez. Beraberinde duygulardan ve çeşitli doğal hakikatlerden bahseder. Bu duygusal parçada, konumuzla alakalı olarak, belki de en önemli nokta karşımıza çıkmaktadır. Parçada Sait Faik ABASIYANIK, beklentilerini karşılayamayan bir dünyada yaşamak zorunda kaldığından bahseder:

"... seni ne kadar sevdiğimi yalnız gözlerimle anlatmak, yalnız yüzümün ortasına düşmüş ince bir saadet çizgisi ile her şeyi ifade etmek isterdim.

Fakat bu kadar bulutsuz, bu kadar rüzgarsız, bu kadar şimşeksiz dünyada yaşayamayacağız." (ABASIYANIK, 1955: 58)

Şairler ve yazarlar, yağmurlu havaları oldukça fazla severler. Bunun temel sebebi, dünyanın sun'i sesleri yerine, tamamıyla doğanın samimi sesleri meydana çıktığı içindir.

Kendilerini daha huzurlu ve daha verimli hissederler. Belki de yazarların yağmur ve türevlerinden sıkça bahsediyor oluşunun temel sebebi budur.

Sait Faik ABASIYANIK, yağmuru belki de her şeyden daha çok sevmektedir. Bulut, rüzgar ve şimşek, yağmurun habercisidir. Bunlar varsa, yağmur vardır. Dolaylı olarak huzur vardır. Sevdiği kadın ile yaşamak istediği ortam ise, böyle bir ortamdır. Tabiatın dengeleriyle oynadığı bir dünyada sevgili ile aşk yaşamak, oldukça zordur. Bu kirli dünyada, tertemiz bir aşkın yaşaması pek olası değildir. Bu yüzden sevdiği kadına, yağmurun habercisi olan unsurların olmadığı bir dünyada yaşayamayacağını söylemektedir. Hayalinde kurduğu dünyanın yağmursuz olması, Sait Faik ABASIYANIK'ın en büyük düş kırıklığıdır. Var olanı hissetmek ve içselleştirmek için birtakım unsurlar olmalıdır. Bu unsurların olmadığı bir yerde yaşıyor olmak, düş kırıklığıdır.

Kitabın ilerleyen kısımlarında var olan 8 röportajda, konumuza ilişkin önemli bir noktaya rastlayamadık. Dolayısıyla bu 8 hikayenin düş kırıklığı açısından incelenmesiyle yetineceğiz. İncelemediğimiz röportajların içeriğinde, oldukça az miktarda düş kırıklığı kavramına ilişkin noktalar vardır. Fakat, yalnızca ilgili kısımlar bile, hemen hemen bahsi geçen parçalarla aynı özelliklere sahiptir. Bu yüzden çalışmamızı burada bitiriyoruz.

SONUÇ

Sait Faik ABASIYANIK, Türk Edebiyatının en önemli hikaye ve roman yazarlarından. 1906 yılında İstanbul'da doğan yazar, 1954 tarihinde, henüz 47 yaşındayken hayata gözlerini yummuştur. Kısa hayatına çok sayıda güzide eser sığdıran Sait Faik ABASIYANIK, edebiyatın pek çok dalında eserler verse de, daha çok hikayeciliğiyle ön plana çıkmaktadır. Çağdaş Türk Öykücülüğünün öncülerindendir.

1954 tarihinde ölümünün ardından, 1955 yılında çeşitli gazete ve dergilerde yayınlanmış olan hikayeleri, büyük bir titizlikle bir araya getirilmiş ve TÜNELDEKİ ÇOCUK başlıklı hikaye kitabı ortaya çıkmıştır. Kısa öykülerden oluşan bu kitap, basit ve sıradan şeylerin ve insanların kıymetine vurgu yapmaktadır. Çalışmamızı, 1955 baskısından yürüttüğümüz bu kitabın günümüzde hala büyük bir oranda okunuyor oluşu, Sait Faik ABASIYANIK'ın değerini ve kıymetini ortaya koymaktadır.

Çalışmamızın giriş kısmında, kapsamlı bir özet sunduk. Ardından usta yazar Sait Faik ABASIYANIK'ın hayatı, edebi kişiliği ve eserleri hakkında bilgiler verdik. Ardından, çalışmamızın konusu olan düş kırıklığı kavramını inceledikten sonra, Tüneldeki Çocuk başlıklı hikaye kitabının içeriği ve çeşitli yönlerini inceledik. Ardından, Tüneldeki Çocuk isimli hikaye kitabında var olan düş kırıklığı kavramını, her bir hikayenin ayrı ayrı özetini sunmak suretiyle incelemeye çalıştık. Sait Faik ABASIYANIK tarafından birçok açıdan ele alınan bu kavramın, kendi hayal dünyasındaki tezahürünü gördük. İlk 8 hikayeden yola çıkarak yapmış olduğumuz çalışmamızı, diğer röportajlara geçmeden tamamladık. Bunun sebebi ise, kitabın geri kalan kısmında, konumuza dair önemli bir ayrıntının olmayışındadır.

Kaynakça:

ABASIYANIK Sait Faik, (1955)Tüneldeki Çocuk, Varlık Yayınları, İstanbul.

ALANGU Tahir, (1959) Sait Faik İçin, İstanbul.

ANDI Fatih,(2005) “Sait Faik Abasıyanık’ın Şiirleri”, İlmî Araştırmalar, sayı 19, İstanbul.

ÇELİK Yakup,(2002) Sait Faik ve İnsan, Ankara.

Güncel Türkçe Sözlük ve Yazım Kılavuzu(2001), Düş Kırıklığı maddesi, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara .

KUTLU Mustafa, (1979)“Abasıyanık, Sait Faik”, Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi, 1. cilt, İstanbul.

OKAY Orhan,(1985) “Sait Faik Abasıyanık”, Büyük Türk Klâsikleri, İstanbul 2002, 14. cilt, İstanbul.

Tanzimat’tan Bugüne Edebiyatçılar Ansiklopedisi, (2003)ABASIYANIK Sait Faik maddesi, İstanbul.

Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi,(2008) ABASIYANIK Sait Faik maddesi, 35. cilt, İstanbul.

UYGUNER Muzaffer, (1959)Sait Faik’in Hayatı, Ankara .